

Europæisk, hhc. Californisk visneskimmel (*Phytophthora ramorum*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Phytophthora ramorum*

Synonymer:

Kaldenavn: Europæisk, hhc. Californisk visneskimmel

Beskrivelse: Europæisk visneskimmel er en svampelignende plantesygdom, som i Danmark er mest kendt på *Rhododendron*. I andre lande findes sygdommen også på mange andre vigtige arter såsom eg og bøg¹. Symptomerne på Europæisk visneskimmel afhænger af arten den inficerer. Nogle plantearter visner hurtigt ned, mens andre kan overleve med sygdommen i mange år¹. På *Rhododendron* kan Europæisk visneskimmel observeres ved at skud og knopper visner med en mørk misfarvning, som breder sig fra bladstilk til bladet¹. Barken bliver mørk brun eller sort. Blade mørkfarves fra bladstilken eller bladspidsen. De visne blade bliver sidende på grenen¹. På træer angriber Europæisk visneskimmel stammen, som udvikler store mørkfarvede sår på barken. Under det yderste bark har vævet en brun-rød misfarvning¹.

Til venstre: Europæisk visneskimmel. Symptomer på angreb af Europæisk visneskimmel på lærk i Storbritannien. Inficerede helt eller delvist døde, gråfarvede træer står spredt eller i smågrupper rundt i hele bevoksningen, Foto: KU

I midten: Europæisk visneskimmel. Japansk lærk med visnesymptomer på nåle og skud, Foto: KU

Til Højre: Europæisk visneskimmel. *Rhododendron*skud med mørkfarvet bark og bladsymptomer, Foto: KU

Forvekslingsmuligheder

Det kan være svært at skelne mellem "almindelige" *Phytophthora* arter og Europæisk visneskimmel². "Cornwall" visneskimmel kan forveksles med *Phytophthora ramorum*. Det kan være nødvendigt at kigge på vækstkarakteristik og morfologi eller at bruge molekylære metoder for at skelne mellem de to arter³.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Europæisk visneskimmel stammer muligvis fra Asien og er blevet introduceret som en patogen i både Nordamerika og Europa⁴. Europæisk visneskimmel blev først beskrevet i Tyskland i 1993. Sygdommen har skadet mange træer i Nordamerika (Sudden Oak Death), det vestlige Storbritannien og Irland⁵. Europæisk visneskimmel findes efterhånden i planteskoler i mange Europæiske lande⁶. Da Europæisk visneskimmel primært spredes via vand, findes sygdommen ofte i kystnære områder med stor nedbør og høj luftfugtighed⁵. Den vigtigste spredningsvej er handel med platneskoleplanter, især rhododendron, kalkved og pieris², men sygdommen kan også ske med transport af jord på fodtøj, maskiner og køretøjer^{1,4}.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
2	3	2	3	3	1	10	14

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for Europæisk visneskimmel er vurderet til middel. *Phytophthora* har særlige zoosporer som kan svømme aktivt over korte afstande. Angreb ses derfor fra jorden, altså på rødder og det nederste af stammen. Europæisk visneskimmel har dog luftbårne sporer og kan derfor angribe skud i træers krone².

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 3 (høj). Levestedets bevaringsværdi for Europæisk visneskimmel er vurderet til høj. Sygdommen findes primært i planteskoler i Danmark, men kan spredes til skove⁶.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til middel. I Danmark er Europæisk visneskimmel kun fundet på Rhododendron og mest på importerede planter i planteskoler². Europæisk visneskimmel angriber normalt kun løvtræer, når de står blandt syge Rhododendron². I udlandet har Europæisk visneskimmel dog slået mange lærketræer ihjel², og den kan inficere mere end 130 forskellige arter⁴.

Påvirkning af økosystemer: 3 (høj). Påvirkning af økosystemer vurderes til høj. Virkningen af Europæisk visneskimmel er afhængig af økosystem og vært. I skove vil sygdommen kunne føre til omfattende dødelighed af træer og buske, som kan have store økologiske konsekvenser. Spredning af sygdommen til skove kan ændre struktur og sammensætning af plante- og dyresamfund⁶.

Økonomiske effekter: 3 (høj). De økonomiske effekter for Europæisk visneskimmel er vurderet til høj. Der udføres overvågning for Europæisk visneskimmel i planteskoler, parker og i naturen². I Nordamerika og Storbritannien har der været betydelige udgifter til overvågning og udryddelse af sygdommen. I Storbritannien blev mere end 4 millioner træer fældet efter konstatering af sygdommen⁶.

Helbredseffekter: 1 (lav). Der er ingen kendte helbredseffekter for Europæisk visneskimmel⁶.

Total score = 14

Kilder

¹ Hold øje med *Phytophthora ramorum* – europæisk visneskimmel 2012. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, NaturErhvervstyrelsen - Center for Jordbrug, Planter: Available at <http://naturerhverv.dk/service/menu/nyheder-og-presse/nyheder/nyhed/nyhed/hold-oeje-med-planteskadegoerere-europaeisk-visneskimmel/>

² Videntjenesten : *Phytophthora* i Danmark (IGN1662)

³ Bulletin OEPP EPPO Bulletin (2013) PM 7/112 (1) *Phytophthora kernoviae* 43(1) 81-93. – IGN1658

⁴ Risk Analysis of *Phytophthora ramorum* 2009. Risk Analysis of *Phytophthora ramorum*, a Newly Recognised Pathogen Threat to Europe and the Cause of Sudden Oak Death in the USA (Acronym – RAPRA). Priority 8.1.B.1 Policy-Oriented Research Specific Targetted Research Project – RAPRA. EU Sixth Framework Project Contract Number 502672: Available at <http://rapra.fera.defra.gov.uk/>

⁵ Videntjenesten : Europæisk visneskimmel i skove (IGN1663)

⁶ Poimala, A. & Lilja, A. (2013): NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Phytophthora ramorum*. – From: Online Database of the European Network on Invasive Alien Species – NOBANIS www.nobanis.org, Date of access 08/09/2015. (IGN1664)